

Tredje Afsnit.

Patronatsforholdet til Frue Kirke.

Det har tidligere været Tilfældet, at Barnedaab og Bryllupper, som foretages til den ordinære Tid om Fredagen og Søndagen, indlededes og sluttedes med Sang; men i Tidens Løb er dette ophørt. Inspektionen ansaa det imidlertid for ønskeligt at omgive disse højtidelige kirkelige Handlinger med en passende og værdig Sangledsagelse, og indstillede derfor, at der maatte bevilges et Beløb af indtil 100 Rd. af Kirkens Midler hertil. Konsistorium delte fuldstændig denne Anskuelse; men da det efter de gjældende Regler, senest Resolution af 27. Sept. 1858, og i Overensstemmelse med dette Forholds hele historiske Udvikling ikke paahvilede Kirken at afholde Udgifter vedrørende Kirkesangen, ansaa Konsistorium det for rettest at forelægge Sagen for Magistraten som den i Følge den nævnte Resolution nærmest vedkommende. Denne afslog imidlertid at gjøre Skridt til, at det omspurgte Beløb bevilgedes af Kommunen, og henviste til Beløbets Udredelse af Kirkens Midler. Med Skrivelse af 17. Marts 1874 forelagde Konsistorium da Sagen for Ministeriet. Det bemærkede heri, at det vel mente, at det paahvilede Kommunen at udrede dette Beløb, men at det dog paa den anden Side ogsaa kunde forstaa Magistratens Vægning, idet det her gjaldt om Udvidelsen af Kirkesangen til kirkelige Handlinger, ved hvilke en saadan Ledsagelse af Sang, i alt Fald i længere Tid, ikke havde fundet Sted, saa at det maaske, naar man saa hen til de Forhold, der havde medført Forpligtelsen for Kommunen til at drage Omsorg for Kirkesangen, kunde betragtes som noget ubilligt at paalægge den at betale, hvad en saadan Udvidelse vilde koste. Dersom Ministeriet tillagde denne Betragtning Vægt, vilde Konsistorium finde det rigtigt, at Kirken paatog sig at udrede det omspurgte Beløb, idet man under alle Omstændigheder maatte foretrække dette fremfor, at ingen Sangledsagelse kom i Stand. Det vilde ogsaa efter det anførte fremtræde paa en klar Maade, at dette Bidrag fra Kirkens Side til Kirkesangen var en Undtagelse fra den almindelige Regel, og man vilde ikke behøve at frygte for, at der derved skulde lægges Grunden til den ganske fejlagtige Opfattelse, at Kommunens Forpligtelse til at betale for Kirkesangen indskrænkede sig til Udredelsen af et fast Annuum, der ikke til Skade for Kommunen kunde forhøjes. Det var en lignende Udvidelse af Kantorens Embedsgjerning, der i sin Tid foranledigede, at den kgl. Universitetsdirektion ved Resol. af 6. Aug. 1844

bifaldt Konsistoriums Indstilling om, at der af Kirken maatte gives et aarligt Tilskud til Kantorens Løn, en Indstilling, hvortil Konsistorium bevægedes af den Grund, at man forudsaa, at det under de daværende Forhold vilde være forbundet med uoverstigelige Vanskeligheder at faa disse Udgifter udredede derfra, hvor de nærmest maatte antages at høre hjemme. Konsistorium indstillede derfor, at Ministeriet enten vilde paalægge Kommunen eller tillade Frue Kirke af egne Midler at udrede et Beløb af indtil 100 Rd. aarlig til Udgifter ved Sang ved Barne- daab og Bryllupper, som foretages til den ordinære Tid om Fredagen og Søndagen, hvilken Indstilling Ministeriet under 14de Juli 1874 bifaldt saaledes, at det nævnte Beløb udrededes af Kirkens Kasse.

— I Følge Privilegium af 5te Februar og Bevilling af 4de Marts 1746 opkrævedes ved Frue Kirke de saakaldte Sangværkspenge. Tvende private Mænd havde i sin Tid med kgl. Tilladelse i St. Nicolaj Kirketaarn anbragt et Sangværk og Klokkespil, af hvilke de i Følge de dem forundte Privilegier oppebar visse Indkomster. Efter at Sangværket med tilhørende Privilegier var blevet dem afkjøbt og anbragt i Frue Kirkes Taarn, gav Privilegium af 17. Febr. 1746, jfr. Bevilling af 4. Marts s. A., nærmere Regler for de Indkomster, som Frue Kirke skulde være berettiget til at oppebære af dette Sangværk. Bevillingen fastsatte dels, hvilken Betaling der skulde erlægges af dem, der forlangte Sangværket for sig ved gejstlige og ærbare Solenniteter, dels, at de, der i Kjøbenhavn eller paa Christianshavn i Henhold til kgl. Bevilling lode sig vie hjemme, men ikke forlangte, at Sangværket skulde lade sig høre, skulde erlægge 4 Rd., for saa vidt de vare i en af de 5 første Rangklasser, og ellers 2 Rd. Denne Afgift var, efter at Sangværket var gaaet tabt, vedblevet at afkræves, og erlagdes af alle, der lode sig vie efter Vielsebrev, selv om dette ikke skete hjemme, ligesom den opkrævedes med 2 Rd. af alle, uden Hensyn til Rang. Afgiften var tidligere ikke ubetydelig, og udgjorde saaledes i 1866—67 endnu 214 Rd., medens den derimod i de sidste 3 Aar kun havde udgjort ca. 50 Rd. aarlig. Dette laa i, at man ved Byens andre Kirker var ophørt med at kontrollere Erlæggelsen af Betalingen, saa at Afgiften altsaa til sidst kun var en særlig Byrde, som var lagt paa Vielser efter Vielsebrev i Frue Kirke. Da den saaledes ikke længer havde nogen fornuftig Grund, androg Kirkeinspektionen paa Bemyndigelse til for Fremtiden ikke at opkræve den, til hvilken Indstilling Konsistorium sluttede sig i Skrivelse til Ministeriet af 28. Maj 1875. Under 9. Juni s. A. bifaldt Ministeriet Indstillingen.

Ved Ministeriets Skrivelse af 24. Febr. 1871 blev det bifaldet, at Frue Kirke maatte holdes aaben om Hverdagene 2 Timer daglig, baade Sommer og Vinter, fra Kl. 9—11, for at der derved kunde aabnes en almindelig Adgang til at betragte Thorvaldsens Værker i Kirken. Da det imidlertid viste sig, at de besøgendes Tal i Vintermaanederne November—April var saare ringe, ansaa Inspektionen det for tilstrækkeligt, at Kirken i disse Maaneder kun var aaben 1 Time, nemlig fra Kl. 10—11, dog saaledes, at der ikke af denne Grund afgik noget i det de Tilsyn havende Betjente tilstaaede Honorar. Dette Forslag tiltraadte Konsistorium, og efter dets Indstilling blev det af Ministeriet under 1ste Februar 1875 billiget indtil videre.

— Til Anbringelsen af en ny Kobberdækning af Tagrenden paa den østre Side af Frue Kirke ved Koret har Konsistorium under 3dje November 1874 be-

vilget 408 Rd., efter Fradrag af Værdien af det gamle Kobber 158 Rd. 32 Sk., eller 249 Rd. 64 Sk.

— Ved Skrivelse af 2. Decbr. 1873 har Ministeriet paalagt Konsistorium at foranledige, at det ved fremtidige Besættelser af Kantor-, Organist-, Klokke- og Gravertjenesten ved Vor Frue Kirke maa blive paalagt de paagjældende ved deres Beskikkelsesbrev at underkaste sig de Forandringer, der maatte blive en Følge af en Omregulering af Sognegrænserne i Kjøbenhavn eller af en Forandring i Bestemmelserne om Udredelsen af Præste-, Klokke- og Degnepengene, saa vel som i Præsternes og Kirkebetjentenes Lønningsmaade i det hele.

— Da begge de ved Frue Kirke ansatte Gravere paa Grund af Alder og Svagelighed oftere havde været hindrede i at udføre deres Forretninger i Kirken paa en tilfredsstillende Maade, medens der dog ikke forelaa tilstrækkelig Grund til at afskedige dem, for saa vidt en bestemt og paalidelig Hjælp til Forretningernes Besørgelse kunde erholdes, traf Inspektionen for Frue Kirke med Konsistoriums Billigelse i Juni 1871 den Ordning, at Konsistoriums Bud A. P. Klindt fuldstændig overtog den ene Gravers Forretninger, saa vel i som uden for Kirken, hvorhos den anden Gravers Forretninger besørgedes af begge de ansatte Gravere i For- ening. Disse skulde da vederlægge Klindt dette Arbejde med 400 Rd. aarlig, ligesom denne ogsaa erholdt de det tidligere Kirkebud Møller (der var blevet ansat som Opsynsmand ved det nye Kapel paa Assistentskirkegaarden) for Tilsyn med Kirken i de Timer, denne staar aaben, tilstaaende 100 Rd. aarlig, mod at han overtog Tilsynet paa samme Betingelser, som Møller havde haft det. Som nyt Kirkebud antoges Skomagermester J. H. E. Christophersen. Da de tvende Gravere selvfølgelig efterhaanden bleve mindre skikkede til at udføre deres Forret- ninger, og Klindt derved erholdt forøget Arbejde, ligesom ogsaa hans Forhold til Kirken hindrede ham i at modtage en ny indrettet og til Konsistoriums Bud udset Portnerbolig i Universitetsbygningen, opfordrede Konsistorium i Marts 1874 Inspek- tionen til at tage under Overvejelse, om der ikke herfor kunde forskaffes ham et mere rundeligt Vederlag. Inspektionen ansaa det imidlertid for rettest, at dette Spørgsmaal blev udskudt, indtil der i en nærmere Fremtid maatte træffes en endelig Ordning, der da tillige maatte omfatte forskellige andre Spørgsmaal, vedrørende Lønningsfor- holdene ved Kirken, hvorfor Konsistorium overlod det til Inspektionen at fremkomme med Forslag til det Tidspunkt, den maatte finde hensigtsmæssigst.

Under 29de Juni 1874 afgav Inspektionen en udførligere Erklæring om disse Forhold, og opstillede Forslag til den endelige Ordning. Den androg først og fremmest paa, at de nuværende Gravere paa Grund af deres Alder og til- tagende Svagelighed maatte blive afskedigede, og da den ansaa det for rettest, at deres Afskedigelse og de nye Gravers Udnævnelse kunde træde i Kraft fra 1ste Oktober s. A., gjorde Konsistorium, for ikke at forhale Sagen ved Overvejelsen af de øvrige, af Inspektionen stillede Forslag, dette Punkt til Gjenstand for en særlig Indstilling til Ministeriet i Skrivelse af 13de Juli. Konsistorium tiltraadte ganske Inspektionens Forslag om Afskedigelsen af Graverne og om, at der maatte tillægges dem en Pension af Kirkens Kasse, der stod i Forhold til den lange Tid, i hvilken de havde været i Kirkens Tjeneste. Inspektionen havde foreslaaet denne sat til $\frac{2}{3}$ af, hvad de i alt havde oppebaaret, hvilket for Overgraver Zweidorff vilde udgjøre 900 Rd. og for Undergraver Leerbech c. 720 Rd. Konsistorium sluttede sig til denne Pensionsansættelse for den førstes Vedkommende, hvorimod

det med Hensyn til den sidste udtalte, at Pensionen burde afrundes til 700 Rd., da selve Pensionens Tildeling beroede paa et Billighedshensyn, der tilstedede at frigjøre sig for en aldeles nøjagtig Beregning. I Skrivelse af 20. Juli 1874 bifaldt Ministeriet, at der tillagdes de nævnte Graver ved deres Afskedigelse den 1ste Oktober en aarlig Pension af Kirkens Kasse, der imidlertid af Hensyn til Analogien af Pensionslovens Bestemmelser ikke fandtes at kunne bestemmes højere end til 845 Rd. for Overgraver Zweidorff og 700 Rd. for Undergraver Leerbech. Ved Skrivelse til Inspektionen af 30. Juli 1874 afskedigede Konsistorium derefter Overgraver Zweidorff og Undergraver Leerbech fra den 1ste Oktober s. A. at regne fra deres Tjeneste som Graver, saaledes at der tillagdes dem den af Ministeriet under 20de Juli approberede Pension af Kirkens Kasse, og anmodede Inspektionen om at udtale for dem Konsistoriums Anerkjendelse af den omhyggelige og tilfredsstillende Maade, paa hvilken de i en saa lang Aarrække have røgtet deres Gjerning ved Kirken.

Med Hensyn til de øvrige i Inspektionens Skrivelse opstillede Forslag gjorde Konsistorium Indstilling til Ministeriet i Skrivelse af 8. Septbr. 1874. Inspektionens Flertal havde foreslaaet, at der til de nye Graveres Lønning skulde ydes et Tilskud af Kirkens Kasse af 100 Rd. for hver, hvilket Tilskud dog vilde falde bort, naar Sagen om Præstepengene blev ordnet. Dette Forslag motiveredes derved, at det var ønskeligt, at det var forbudt Kirkens Betjente ved de kirkelige Lejligheder, hvor Betaling ikke var paabudt, men enhver frivillig gav efter eget Skjøn, saasom ved Altergang, Konfirmation m. v., at henvende sig paa nogen Maade til Menigheden, f. Ex. ved en paafaldende, om end skjult Opfordring ved Udgangen af Kirken, for at anmode om noget, hvorimod det skulde være dem tilladt, som hidtil, at modtage, hvad der sendtes eller ydedes dem i deres eget Hjem. Men ved en streng Gjennemførelse af dette Forbud kunde det forudses, at Gravernes Indtægter vilde lide et betydeligt Skaar, og udsættes for at synke ned under det Beløb, som maatte anses for passende for Mænd i disse Stillinger, henholdsvis 11 à 1,200 Rd. og 900 à 1,000 Rd. Hint Tilskud af Kirkens Kasse skulde da erstatte denne Afgang i Indtægter. Et Medlem af Inspektionen, den akademiske Værge, Professor Clausen, havde i Betragtning af de bestandig stigende Udgifter for Kirkens Kasse fraraadet denne Foranstaltning, og havde ikke kunnet berolige sig derved, at Tilskuddet var beregnet at skulle bortfalde ved den endelige Ordning af Lønningsforholdene. Ogsaa havde han ment, at det maatte anses for noget forholdsvis ligegyldigt, om i en enkelt Kirke det stødende og kirkeligt uskikkelige søgtes afhjulpet, naar der dog ikke blev givet noget almindeligt Forbud. Konsistorium sluttede sig til Inspektionens Mindretal, og føjede hertil, at der under den Angivelse af Indtægterne ved Graverembederne, der optoges i Bestallingerne, tidligere havde været udtalt og fremdeles vilde blive udtalt, at Graverne „ikke maatte kræve nogen bestemt Betaling, men nøjes med, hvad der frivillig ydes ham.“ Dette Paalæg burde naturligvis saa vidt muligt overholdes; var det blevet overtraadt, havde det været en Misbrug, for hvis Afskaffelse ingen Erstatning burde ydes. Derimod syntes det i og for sig unaturligt, at de virkelig frivillige Ydelser kun maatte modtages i Hjemmet, ligesom der derved heller ikke vilde opnaas nogen Garanti for, at der ikke skete nogen dulgt Opfordring om Betaling, hvilken jo lige saa vel kunde finde Sted i Hjemmet, som i Kirken. Konsistorium havde derfor ikke kunnet overbevise sig om Nødvendigheden af i dette Punkt at forandre

Karakteren af det Paalæg, der tidligere havde været givet, og kunde følgelig ikke indstille, at der i den Anledning ydedes Graverne nogen Erstatning af Kirkens Kasse. Det var imidlertid af andre Grunde saa, at de nye Graverne vilde faa ringere Indtægter end de nuværende. Der havde nemlig af forskellige Grunde været tillagt disse personlige Indtægter, der altsaa nu bortfaldt. For Overgraverens Vedkommende gjaldt dette om et Beløb fra St. Johannes Kirken af 76 Rd., et Beløb fra Assistentskirkegaarden af 174 Rd. samt om det Beløb af 50 Rd. af Kirkens Kasse, der ved Ministeriets Skrivelse af 24. Febr. 1871 Nr. 3 blev tilstaaet den nuværende Overgraver som Godtgjørelse for den Afgang i Indtægter, Kirkens Aabning om Hverdage for besøgende vilde medføre. For Undergraverens Vedkommende bortfaldt 50 Rd. af Kirkens Kasse, tillagte ham af samme Grund som Overgraveren, end videre fra St. Johannes Kirken 55 Rd. 72 Sk. samt 20 Rd., der vare tilstaaede ham ved Ministeriets Skrivelse af 1. Maj 1857. Vel kunde der ikke være Tale om at skaffe de nye Graverne fuld Erstatning for de saaledes bortfaldende Indtægter, og det turde ogsaa antages, at deres Indtægter efter disse Fradrag ikke vilde fjerne sig meget fra det Beløb, som Konsistorium med Inspektionen fandt passende. Der vilde imidlertid ved en ringe og naturlig Forandring i Ministeriets Bestemmelse i Skrivelse af 24. Febr. 1871 kunne skaffes dem en Indtægt, der kunde bøde noget paa Afgangen. Ved hin Skrivelse Nr. 2 var det nemlig bestemt, at der for Tilsynet med Kirken i den Tid (Kl. 9—11), den staar aaben om Hverdage for besøgende, anvistes 100 Rd. aarlig af Kirkens Kasse, efter Inspektionens nærmere Bestemmelse om, hvem Tilsynet skulde overdrages. Det naturlige var i og for sig, at dette Tilsyn blev paalagt Graverne, og at de derfor modtog det Beløb, der var bevilget hertil. At dette ikke strax blev bestemt saaledes, laa i, at de gamle Graverne ikke kunde og ikke ønskede at overtage dette Tilsyn. Konsistorium mente derfor, at en saadan Forandring nu burde finde Sted. Da Inspektionen naturligvis havde det i sin Magt at overdrage Tilsynet til de nye Graverne, gik Forandringen i Virkeligheden blot ud paa, at den Frihed til at overlade Tilsynet og Honoraret derfor til andre, end Graverne, bortfaldt, og Indtægten saaledes sikredes Graverne. Heri havde Inspektionen erklæret sig enig. Konsistorium foreslog derfor, at de 100 Rd., som i Følge Ministeriets Skrivelse af 24. Febr. 1871 aarlig af Kirkens Kasse anvistes Inspektionen til at vederlægge Tilsynet med Kirken om Hverdage, naar den holdes aaben for besøgende, for Fremtiden maatte deles lige mellem Graverne ved Kirken, med at det paalagdes dem skiftevis at overtage det nævnte Tilsyn.

Ved Skrivelse af 18. Septbr. 1874 bifaldt Ministeriet, efter at have brevvet med Biskoppen over Sjællands Stift, Konsistoriums Indstilling, dog saaledes, at det oven omtalte Paalæg i Gravernes Bestallinger udstraktes til, at de ikke paa nogen Maade maatte rette nogen Opfordring til Menighedens Medlemmer om Ydelse af nogen Gave i Anledning af de Handlinger, med Hensyn til hvilke saadan Ydelse ikke var paabudet, navnlig Altergang, men at de skulde lade sig nøje med, om nogen ganske frivillig maatte ville yde dem noget i den Anledning.

Om de ledige Graverembeder indkom der 73 Ansøgninger. Efter at disse havde været Inspektionen forelagte til Erklæring, udnævnte Konsistorium under 23de September 1874 Lærer ved de offentlige Skoler i Kjøbenhavn J. P. Traustedt til 1ste Graver og Bud ved Konsistorium, forhenværende Overvagtimester ved Gendarmerikorpset i Slesvig A. P. Klindt til anden Graver, begge Udnævnelser

fra 1. Oktbr. s. A. at regne. Angaaende Indholdet af Bestallingerne for de ny udnævnte Gravere blev der derefter indledet Forhandlinger med Inspektionen, idet det af forskellige Grunde, særlig med Hensyn til senere trufne Bestemmelser og Afgørelser, var nødvendigt at foretage væsentlige Ændringer fra det, der havde været optaget i de ældre Bestallinger. Efter at disse Forhandlinger vare tilendebragte, udfærdigedes de nye Bestallinger henholdsvis under 20. og 21. Oktbr. 1874. Den for den første Graver udfærdigede Bestalling (Gebyr 18 Rd.) lyder saaledes:

Rektor og Professorer ved det kgl. Universitet i Kjøbenhavn

Gjøre vitterligt, at vi under 23. Septbr. d. A. have beskikket, ligesom vi og herved beskikke Lærer ved de offentlige Skoler her i Staden Jørgen Petersen Traustedt til første Graver ved Vor Frue Kirke fra 1. Oktbr. dette Aar at regne. Og haver han i denne sin Tjeneste, saaledes som han ved Revers af Dags Dato har forpligtet sig til, at iagttage efterfølgende Forskrifter.

1. Han skal erkjende Rektor og Professorer for sin rette Øvrighed, være Inspektionen for Kirken hørig og lydig, og uvægerlig efterkomme de Befalinger, som den i Kirken fungerende Præst maatte rette til ham. Han skal bevise Medlemmerne af Kirkeinspektionen, saa vel som Kirkens Præster, al tilbørlig Respekt, og gaa saa vel dem, som Klokkeren villig til Haande, naar de i Kirkens Ærinde forlange hans Understøttelse, udvise Høflighed mod enhver, til hvem han i sin Bestilling træder i Forhold, og overhovedet i sin Tjeneste vise sig retscaffen, ordentlig, flittig og paapassende.
2. Alle de Forretninger, som have paaligget hans Formand i Tjenesten efter gammel Sædvane, saasom med Tilsyn med, at Ringningen sker efter Reglementet, med Fejning og Rengjøring i og uden om Kirken, med Laases og Nøglers Vedligeholdelse, med Gas- og Vandleddningen samt med Kirkens Varmeapparat og andet videre, haver han med Flid og Paapassenhed at udrette i Forbindelse med den anden Graver. Ligeledes skal han, efter nærmere Aftale med denne, deltage halvt i Tilsynet med Kirken i de Timer om Hverdagene fra Kl. 9—11, i hvilke den i Følge Kirkeministeriets Skrivelse af 24. Febr. 1871 staar aaben for besøgende uden Betaling, men kun med Adgang til Midtskibet, og naar Kirken ikke benyttes til Altergang, Ordination eller deslige.
3. Under Gudstjenesten skal han med Stilhed og Ro flittigen og troligen opvarte, sørge for Stolestadernes Aabning, naar de, som have lejet disse, ikke benytte dem, afværge fremmedes mulige Spadseren i Kirken, saa vel som al Stimmel og Uorden, navnlig ogsaa ved Bryllupper, Begravelser og deslige Lejligheder, og overhovedet iagttage alt, hvad der i Følge hans Bestilling kan tilkomme ham. I hans Forhold til Menigheden skal han i alle Maader vise Høflighed og Imødekommen, uden at maatte gjøre sig nogen Fordel deraf.
4. Han ombærer den ene af de lovbealede Tavler, og indbetaler Indtægten for Belysning, Ringning og Varme til vedkommende Kirkeværge, ligesom han efter dennes Anvisning holder Liste over Lejerne af Stolestaderne og opkræver Betalingen for disse, mod derfor at nyde 16 Rd.

Det i Skoleanordningen af 20. Marts 1844 Tillæg A § 2 paalagte Skriveri er han pligtig at besørge, indtil en Forandring hermed sker, ligesom han skal hjælpe Stiftsprovsten (som hidtil) med Fordelingen og Udbetalingen af Præstpengene, og være villig til at staa Klokkeren bi med Revisionen af Daabsprotokollen og Udfærdigelsen af Listerne over de Forældre, som skulle indkaldes.

5. Naar Reparationer paa Kirken forefalde, bør han yde behørig Assistance med Tilsyn og deslige, saaledes som det af Inspektionen maatte blive paalagt ham.
6. I Tilfælde af Klokkerens og anden Gravers Forfald er han pligtig at hjælpe med til at udføre disses Forretninger, ligesom han maa finde sig i, at der senere kan foretages en anden Fordeling af Forretningerne ved Kirken.
7. Han er i Henhold til Kancelliskrivelse af 12. Aug. 1826 og i Lighed med det, som i kongelig Resolution af 10. Marts 1809 er befalet for Stadens Klokkere, forpligtet til at forsikre sin Hustru i Livrente- og Forsørgelses-

- anstalten af 1871 en Overlevelsereente af i det mindste 50 Rd. (100 Kr.) aarlig, og skal denne Forpligtelse være opfyldt, forend nærværende Bestalling udleveres.
8. I Naadensaaret betaler han til sin Formand eller hans Bo 125 Rd. Det beror paa nærmere Bestemmelse, om hvorvidt han eller hans Bo i sin Tid kan vente dette Beløb betalt af den eventuelle Eftermand.
 9. Han nyder i Indtægter:
 - a. Andel i Præste-, Degne- og Klokkerpenge efter Reskript af 20. Decbr. 1814;
 - b. Løn af Kirkens Kasse 13 Rd. 2 Mk.;
 - c. Huslejhjælp 40 Rd.;
 - d. Honorar af Kirkens Kasse i Følge Ministeriets Skrivelse af 18. Septbr. 1874 50 Rd.;
 - e. Renten af et Legat for et Gravsted, med Fradrag af Afgiften til Kvæsturen, med 2 Rd. 87 Sk.;
 - f. Andel i det Honorar, som erlægges for Barnedaab, Brudevielse, Begravelse og Ordination; dette Honorar oppebæres under et af Klokkeren til samtlige Kirkens Betjente, og deles derpaa efter Regnskab maanedlig med Halvdelen til Klokkeren og en Fjerdedel til hver af Graverne;
 - g. hvad der maatte ydes uden for dette, ved andre Lejligheder, som ved Altergang og Konfirmation, dog saaledes, at han ikke paa nogen Maade maa rette nogen Opfordring til Menighedens Medlemmer om Ydelse af nogen Gave i Anledning af de Handlinger, med Hensyn til hvilke saadan Ydelse ikke er paabudet, navnlig Altergang, men lade sig nøje med, om nogen ganske frivillig maatte ville yde noget i den Anledning;
 - h. hvad der erlægges for Benyttelse af Brudetæppe, Lys i Armstagerne ved Kortrappen og deslige, bliver at dele mellem begge Graverne, for saa vidt begge ere halvt om Anskaffelsen og Udgiften hermed. Dog bliver der at fastsætte en Taxt for saadan Betaling, der skal bifaldes af Kirkeinspektionen;
 10. I Henhold til Ministeriets Skrivelse af 2. Decbr. 1873 paalægges det ham at finde sig i de Forandringer, der maatte blive en Følge af en Omregulering af Sognegrænserne i Kjøbenhavn, eller af en Forandring i Bestemmelserne om Udredelsen af Præste-, Degne- og Klokkerpengene, saa vel som i Kirkebetjentenes Lønningsmaade i det hele.

Til Bekræftelse under Universitetets Segl og sædvanlig Underskrift.

A. P. Klindts Bestalling (Gebyr 17 Rd.) lyder saaledes:

Rektor og Professorer ved det kgl. Universitet i Kjøbenhavn

Gjøre vitterligt, at vi under 23. September d. A. have beskikket, ligesom vi og herved beskikke Bud ved Konsistorium Asmus Petersen Klindt, Dannebrogsmænd, til anden Graver ved Vor Frue Kirke fra 1. Oktbr. d. A. at regne. Og haver han i denne sin Tjeneste, saaledes som han ved Revers af Dags Dato har forpligtet sig til, at iagttage efterfølgende Forskrifter:

1. Han skal erkjende Rektor og Professorer for sin rette Øvrighed, være Inspektionen for Kirken hørig og lydlig, og uvægerlig efterkomme de Befalinger, som den i Kirken fungerende Præst maatte rette til ham. Han skal bevise Medlemmerne af Kirkeinspektionen, saa vel som Kirkens Præster, al tilbørlig Respekt, og gaa saa vel dem, som Klokkeren villig til Haande, naar de i Kirkens Ærinde forlange hans Understøttelse, udvise Høflighed mod enhver, til hvem han i sin Bestilling træder i Forhold, og overhovedet i sin Tjeneste vise sig retscaffen, ordentlig, flittig og paapassende.
2. Alle de Forretninger, som have paaligget hans Formand i Tjenesten efter gammel Sædvane, saasom med Tilsyn med, at Ringningen sker efter Reglementet, med Fejning, Rengjøring i og uden om Kirken, med Laases og Nøglers Vedligeholdelse, med Gas- og Vandledningen samt med Kirkens Varmeapparat og andet videre, haver han med Flid og Paapassenhed at udrette i Forbindelse med den første Graver. Ligeledes skal han, efter nærmere Aftale med denne, deltage halvt i Tilsynet med Kirken i de Timer om Hverdagene

fra Kl. 9 - 11, i hvilke den i Følge Kirkeministeriets Skrivelse af 24. Febr. 1871 staaar aaben for besøgende uden Betaling, men kun med Adgang til Midtskibet, og naar Kirken ikke benyttes til Altergang, Ordination eller deslige.

3. Under Gudstjenesten skal han med Stilhed og Ro flittigen og troligen opvarte, sørge for Stolestadernes Aabning, naar de, som have lejet disse, ikke benytte dem, afværge fremmedes mulige Spadseren i Kirken, saa vel som al Stimmel og Uorden, navnlig ogsaa ved Bryllupper, Begravelser og deslige Lejligheder, og overhovedet iagttage alt, hvad der i Følge hans Bestilling kan tilkomme ham. I hans Forhold til Menigheden skal han i alle Maader vise Høflighed og Imødekommen, uden at maatte gjøre sig nogen Fordel deraf.

4. Han ombærer en af de lovbefalede Tavler.

Med Hensyn til de i Skoleanordningen af 20 Marts 1844 § 48 omhandlede Skemata er han pligtig at besørge Ombæringen af disse, for saa vidt der ikke heri er sket eller indtil heri sker en Forandring.

Ligeledes skal han besørge Indkaldelser for Præsterne i Embedssager, f. Ex. af Ægtefolk til Forlig, samt assistere Stiftsprovsten med Indkrævning af Landemode-Expenserne.

5. Naar Reparationer paa Kirken forefalde, bør han yde den fornødne Assistance med Tilsyn og deslige, saaledes som det af Inspektionen maatte blive paalagt ham.

6. I Tilfælde af Klokkerens og første Gravers Forfald er han pligtig at hjælpe med til at udføre disses Forretninger, ligesom han maa finde sig i, at der senere kan foretages en anden Fordeling af Forretningerne ved Kirken.

7. Han er i Henhold til Kancelliskrivelse af 12 Aug. 1826 og i Lighed med det, som i kongelig Resolution af 10. Marts 1809 er befalet for Stadens Klokkere forpligtet til at forsikre sin Hustru i Livrente- og Forsørgelsesanstalten af 1871 en Overlevelserente af i det mindste 50 Rd. (100 Kr.) aarlig, og skal denne Forpligtelse være opfyldt, førend nærværende Bestalling udleveres.

8. I Naadensaaret betaler han til sin Formand eller hans Bo 115 Rd. Det beror paa nærmere Bestemmelse om, hvorvidt han eller hans Bo i sin Tid kan vente dette Beløb betalt af den eventuelle Eftermand.

9. Han nyder i Indtægter:

a. Andel i Præste-, Degne- og Klokkerpenge efter Reskript af 20. Decbr. 1815;

b. Løn af Kirkens Kasse 18 Rd. 2 Mk.;

c. Huslejhjælp 40 Rd.;

d. Honorarer af Kirkens Kasse i Følge Ministeriets Skrivelse af 18. Septbr. 1874 50 Rd.;

e. Andel i det Honorar, som erlægges for Barnedaab, Brudevielse, Begravelse og Ordination; dette Honorar oppebæres under et af Klokkeren til samtlige Kirkens Betjente og deles efter Regnskab maanedlig med Halvdelen til Klokkeren og en Fjerdedel til hver af Graverne;

f. hvad der maatte ydes uden for dette, ved andre Lejligheder, som ved Altergang og Konfirmation, dog saaledes, at han ikke paa nogen Maade maa rette nogen Opfordring til Menighedens Medlemmer om Ydelse af nogen Gave i Anledning af de Handlinger, med Hensyn til hvilke saadan Ydelse ikke er paabudet, navnlig Altergang, men lade sig nøje med, om nogen ganske frivillig maatte ville yde noget i den Anledning;

g. hvad der erlægges for Benyttelse af Brudetæppe, Lys i Armstagerne ved Kortrappen og deslige bliver at dele mellem begge Graverne, for saa vidt begge ere halvt om Anskaffelsen og Udgiften hermed. Dog bliver der at fastsætte en Taxt for saadan Betaling, der skal bifaldes af Kirkeinspektionen.

10. I Henhold til Ministeriets Skrivelse af 2. Decbr. 1873 paalægges det ham at finde sig i de Forandringer, der maatte blive en Følge af en Omregulering af Sognegrænserne i København, eller af en Forandring i Bestemmelserne

om Udredelsen af Præste-, Degne- og Klokkerpengene, saa vel som i Kirkebetjentenes Lønningsmaade i det hele.

Til Bekræftelse under Universitetets Segl og sædvanlig Underskrift.

Med Hensyn til Artikel 9 i disse Bestallinger skulle her følgende Oplysninger meddeles: I Følge Skrivelse fra Kirke- og Undervisningsministeriet af 31. Marts 1851 (s. Lindes Medd. 1849—56, S. 1090) skal der ved Udfærdigelsen af Beskikkelsesbreve til Kirkens forskellige Betjente udtrykkelig i disse angives og specificeres den Løn og de andre Indtægter og de Emolumenter, som tillægges de paa-gjældende i Bestillingerne. Af de Indtægter, som de afskedigede Graverne havde nydt, bortfaldt nogle for Eftermændene, nemlig Godtgjørelse fra St. Johannes Sogn, for Overgraveren 76 Rd., for Undergraveren 55 Rd. 72 Sk., i Følge kgl. Resol. 12. Juni 1865, s. Pl. 6. Juli s. A., end videre for Overgraverens Vedkommende 174 Rd. fra Graverne paa Assistentskirkegaarden i Følge Begravelses-Regl. 22. Decbr. 1860 § 3 e jfr. Pl. 14. Aug. 1866 og 18. Decbr. 1868, og 50 Rd. af Kirkens Kasse i Følge Ministeriets Skrivelse 24. Febr. 1871, samt for Undergraveren ligeledes de sidst nævnte 50 Rd. og et ham ved Ministeriets Skrivelse af 1. Maj 1857 tillagt Beløb af 20 Rd. aarlig. De under b og c for begge Graverne opførte Beløb som „Løn af Kirkens Kasse“ og „Huslejhjælp“, udgjøre tilsammen den Sum af 111 Rd. 4 Mk., der i Lindes Medd. 1849—56 S. 1090—1 omtales som hjemlet under Navn af Husleje. Med Hensyn til 1ste Gravers Bestalling Lit. e henvises til Lindes Medd. 1849—56 S. 923. Med Hensyn til de uvisse under Lit. f, henholdsvis Lit. e, ommeldte Indtægter, er der optaget en Bestemmelse om Oppebørselen og Fordelingen, som er stemmende med, hvad der alt findes i Klokkerens Bestalling. De under Lit. h (g) nævnte Indtægter oppebares tidligere alene af Overgraveren; men det fandtes naturligere, at Indtægten blev fælles, for saa vidt den anden Graver maatte være villig til at dele Udgiften ved Anskaffelsen. Med Hensyn til det hos Linde l. c. S. 1089—90 omtalte Spørgsmaal om Betaling for Opkrævning af Stolestadepenge og den borgerlige Værges Annuum til Lønning af Bud, og i Følge Ministeriets der omtalte Paalæg, blev der forhandlet med Inspektionen. Da den borgerlige Værge tilbød at give Afkald paa de ham tillagte 16 Rd. til Fordel for Graveren, mod at denne besørger alt vedkommende Opkrævningen af Stolestadepengene, bifaldt Konsistorium ved Skrivelse af 23. Oktbr. 1874 denne Ordning. Om nogle Beløb til Graverne fra enkelte af Tavlerne nemlig: 4 Rd. til 1ste Graver og 6 Rd. til anden Graver fra Kvæsthusbøssen, samt 6 Rd. til 1ste Graver og 2 Rd. til anden Graver af Helsingørs Hospitals Tavle kunde ikke sikker Hjemmel tilvejebringes. Inspektionen bemærkede, at disse Beløb uden Tvivl i sin Tid vare tilstaaede dem som Erstatning for Ombæringen af disse Tavler, og at der ikke fandtes Grund til at nægte de nye Graver denne Indtægt, hvilken det maatte blive vedkommende Myndigheders Sag at kontrollere, men henstillede, om det skulde findes rigtigt at opføre disse Beløb som normeret Indtægt. Ved Skrivelse af 23. Oktbr. 1874 meddelte Konsistorium Inspektionen, at man ikke havde fundet tilstrækkelig Anledning til i Bestallingerne at optage noget om Tavlepenge, men at man havde forudsat, at den hidtil gjældende Ordning fremdeles kunde vedblive at gjælde indtil videre.

— I den Erklæring, i hvilken Inspektionen udtalte sig om Gravernes Lønningsforhold, indstillede den tillige, at den Kateketen af Kirkens Kasse tilstaaede Løn forhøjedes med 100 Rd. af Hensyn til den almindelige Nedgang i Pengenes Værdi. I den oven omtalte Skrivelse til Ministeriet af 8. Septbr. 1874 tiltraadte

Konsistorium ganske dette Forslag, men udtalte dog, at der kun midlertidig burde være Tale om at paalægge Kirkens Kasse at udrede et saadant Tilskud til Kateketens Løn, nemlig saa længe, indtil Vakance indtraadte i Sognepræsteembedet. Naar dette Tidspunkt indtraadte, burde formentlig Udredelsen af det omspurgte Tilskud gaa over paa Sognepræsteembedet; Sognepræsten burde formentlig ej blot vederlægge Kateketen, hvis hans Embedsgjerning ved Kirken var forøget, men ogsaa udrede den Forhøjelse af Løn for Virksomhed i Kirkens Tjeneste, som Tidsforholdene maatte gjøre nødvendig, uagtet hans Gjerning ikke var blevet forøget. Ved Skrivelse af 18. s. M. bifaldet Ministeriet, at det ommeldte Tilskud, indtil Vakance indtraadte i Sognepræsteembedet, udrededes af Kirkens Kasse, og tilføjede, at det ved eventuel Vakance i Stiftsprovsteembedet vilde foranstalte det fornødne med Hensyn til at paalægge Stiftsprovsten at udrede et saadant Tilskud til Kateketens Løn.

— Fra Kantoren ved Frue Kirke (Knauer, senere Sanne) er der gjentagne Gange indgivet Andragender, anbefalede af Inspektionen, om Forhøjelse af den Kirkens Korpersonele tilstaaede Betaling. Københavns Magistrat, hvem det i Følge kgl. Resol. 27. Septbr. 1858 paahviler at afholde de til Kirkesangens Besørgelse medgaaende Udgifter, har vægret sig ved at gaa ind paa denne Forhøjelse, hvilken Vægring den har fastholdt ogsaa under de Forhandlinger, Ministeriet har ført med den herom. Det er da efter Indstilling fra Inspektionen og Konsistorium ved Ministeriets Skrivelse af 29. Decbr. 1874 blevet bevilget, at der foreløbig af Frue Kirkes Kasse fra 1. Jan. 1875 udredes et Lønningstillæg til Korpersonelet af 192 Rd. aarlig, under Forbehold af Kommunens Forpligtelse til at overtage Afholdelsen af dette Lønningstillæg. Herom har Ministeriet paa ny indledet Forhandling med Magistraten.

— Den 27. Novbr. 1873 afgik Kantor Frederik Andreas Knauer ved Døden. Et Andragende fra Enken om at oppebære Embedets Indtægter i Vakancen, indtil en ny Besættelse fandt Sted, bevilgedes af Konsistorium og Magistraten, henholdsvis for saa vidt angik den Del af Indtægterne, der udredes af Kirken og Kommunen, selvfølgelig med Fradrag af, hvad der blev at udrede til Vikarius. Derimod antog Konsistorium, at der ikke kunde tilkomme hende noget Naadensaar, ligesom saadant ej heller i sin Tid var ydet af hendes afdøde Mand. Af Kirkens Kasse er der efter Indstilling ved Ministeriets Skrivelse af 11. Juli 1874 tilstaaet hende en aarlig Understøttelse af 50 Rd.

— I Anledning af Professor, Organist J. P. E. Hartmanns 50aarige Embedsjubilæum blev der efter Indstilling ved Ministeriets Skrivelse af 17. April 1874 tilstaaet ham, hvis Løn udgjør 600 Rd. aarlig, en extraordinær personlig Lønningsforhøjelse af 200 Rd. aarlig fra 1. Maj s. A. at regne.

— I en Skrivelse af 18. Juni 1875 havde Inspektionen henledet Konsistoriums Opmærksomhed paa Nødvendigheden af paa Grund af Graver ved Assistentskirkegaarden J. H. Streibigs tiltagende Svagelighed at overdrage Udførelsen af hans Forretninger til en anden. Inspektionen ansaa det imidlertid ikke for hensigtsmæssigt at andrage paa hans Afskedigelse, dels af Hensyn til den nær liggende Omordning af Bestyrelsesforholdene paa Assistentsgaarden, for hvis Gjennemførelse en Ansættelse af en ny Graver vilde danne en Hindring, dels fordi en Afskedigelse og dermed forbundet Pensionering vilde frembyde forskellige Hindringer, da Streibigs Gravertjeneste omfattede saa vel Frue Kirkes, som den katholske Menig-

heds Kirkegaarde. Derimod mente den, at det kunde tillades ham at lade sine Forretninger udføre ved en anden, mod et Vederlag, der da blev Gjenstand for nærmere Overenskomst mellem de paagjældende selv. Hertil havde Streibig foreslaaet Assistent Hallager, som ogsaa anbefaledes af Inspektionen. Denne Ordning bifaldt Konsistorium ved Skrivelse til Inspektionen af 9. Juli 1875.

— Følgende nye Legater ere tilkomne:

Afdøde Hansine Dorteia Maria Jensen, født Dienhoff, Enke efter Skolelærer P. Jensen, skjænkede ved Testamente en kgl. Obligation paa 100 Rd. til Kirken, mod at denne forpligtede sig til at vedligeholde hendes Gravsted paa Frue Sogns Assistentskirkegaard Litr. F. Nr. 80, indtil Skjødet udløber d. 10. Juli 1941. Konsistorium samtykkede i Modtagelsen af Legatet under 26. Septbr. 1873.

Ligeledes har Konsistorium under 24. April 1874 samtykket i at modtage et af Frøken Julie Møller skjænket kontant Beløb af 50 Rd. mod at overtage Vedligeholdelsen af Familien Amysens Gravsted Litr. E Nr. 81, indtil Skjødet udløber d. 6. April 1960.

Endelig har Konsistorium under 14. Decbr. 1874 tilladt, at Frue Kirke overtager Vedligeholdelsen af Gravstedet paa Assistentskirkegaarden Litr. G Nr. 33, kjøbt af Arvingerne efter Fru Anne Margrethe Schmidt, mod en Indbetaling af 50 Rd. kontant, der tilfalde Kirken, naar Skjødet udløber d. 2. Febr. 1886.

— I Anledning af en Forespørgsel fra Inspektionen om, hvorledes der burde forholdes i et Tilfælde, hvor et Gravsted var kjøbt paa 100 Aar, og Ligstensretten senere var erhvervet paa 20 Aar, men nu Ligstenen ønskedes ombyttet med et Monument, har Konsist. under 5. Septbr. 1874 svaret, at den for Ligstensretten erlagte Betaling bør afkortes i Vederlaget for Monumentet, men saaledes, at dette da kun for denne Betaling kan blive staaende i de resterende Aar af det Tidsrum, for hvilket Ligstensretten var erhvervet.

— Konsistorium har efter Andragende fra Komiteen for Tilvejebringelsen af en Skulptursamling i Aarhus erklæret sig villig til i sin Tid at overlade bemeldte Samling Gipsafstøbningerne af Johannesgruppen, se Aarbogen 1871—73 S. 398—403, dog saaledes, at de ikke nogensinde maa afhændes, og at de for det Tilfælde, at Samlingen skulde opløses, hjemfalde til Frue Kirke, samt at Universitetet forbeholder sig Ret til, om det i Tidens Løb skulde gjøres nødvendigt, at kunne benytte Afstøbningerne til mulige Restaurationer ved den fornærede Gruppe.

— Professor Clausen er ved sin Afskedigelse fra Universitetet udtraadt som Medlem af Inspektionen og Kirkens akademiske Værge. I hans Sted er Professor Aagesen konstitueret til midlertidig at varetage Forretningerne, indtil en endelig Bestemmelse er truffet med Hensyn til, hvorledes der skal forholdes med den Værgen tidligere udbetalte Andel af Hvidovre Kirketiende.